การให้บริการวิเคราะห์สารพิษตกค้างในพืชเศรษฐกิจส่งออก พื้นที่ภาคตะวันออกด้วยห้องปฏิบัติการมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2005

Pesticide Residue Analysis for Economic Plant Exporter in The East of Thailand by Laboratory Accredited ISO/IEC 17025 : 2005

เกษสิริ ฉันทพิริยะพูน [1/] ขนิษฐา วงษ์นิกร [1/]
ดาวนภา ช่องวารินทร์ [1/] อุมาพร รักษาพราหมณ [1/] สมชาย ฉันทพิริยะพูน [1/]
จิตติลักษณ์ พลพวก [1/] ประไพ หงษา [1/] โอภาส จันทสุข [1/]

บทคัดย่อ

พื้นที่ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ผลิตไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ พื้นที่ทางการเกษตร 9,870,355 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 45.93 ผลผลิตส่วนใหญ่ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลำไย มะม่วง ปริมาณการส่งออกในแต่ละปีประมาณ 741,383 ตัน มูลค่าการส่งออกประมาณ 1 หมื่นล้านบาท สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 (สวพ.6) เป็นหน่วยงานของกรมวิชาการในพื้นที่ภาคตะวันออก รับผิดชอบจังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ปราจีนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทราและสระแก้ว มีหน้าที่ในการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการตรวจสอบสารพิษตกค้างก่อนการส่งออก ตาม พ.ร.บ กักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำเป็นต้องดำเนินการด้านการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างด้วยมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 : 2005 เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประเทศปลายทาง การดำเนินการดังกล่าวเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ได้รับการรับรอง จากสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 ขอบข่ายที่ได้รับการรับรองคือ การวิเคราะห์สารพิษตกค้างกลุ่มออร์กาโนฟอสฟอรัส 5 ชนิด ได้แก่ ไดอะซินอน พิริมิฟอส-เมทิล คลอร์ไพริฟอส เฟนิโทรไทออน และอีไทออน ในมะม่วง ทั้งนี้การเลือกชนิดของพืชและสารพิษตกค้างเป็นไปตามมูลค่าการส่งออกและความเข้มงวดของประเทศปลายทาง การดำเนินการดังกล่าวรองรับการส่งออกจากเกษตรกรและบริษัทส่งออกกว่า 114 บริษัท ตัวอย่างส่งออกในแต่ละปี 1,525 ถึง 2,885 ตัวอย่าง ใบรับรอง 1,212 ถึง 4,065 ฉบับ

จากการที่ห้องปฏิบัติการได้รับการรับรองทำให้การให้บริการด้านการวิเคราะห์สารพิษตกค้างเป็นไปอย่างมีระบบ สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ลดระยะเวลาการให้บริการลงจาก ๓๓ วันทำการ

[1/] สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6

เป็น 2 วันทำการ ผลการวิเคราะห์สารพิษตกค้างพบว่า ลำไยเป็นพืชส่งออกที่มีปัญหาสารพิษตกค้างมากที่สุดโดยพบวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 และพบสารพิษตกค้างสูงกว่าค่า MRL ของประเทศไทยและประเทศปลายทาง ร้อยละ 5.83 รองลงมาคือ มะม่วง ร้อยละ 4.69 ทุเรียน ร้อยละ 1.45 และ มังคุดร้อยละ 1.16 ชนิดของสารเคมีที่พบมากที่สุด ไซเปอร์เมทริน รองลงมาคือ คลอร์ไพริฟอส

ผลการวิเคราะห์นำมาสู่การให้ความร่วมมือกับกลุ่มผู้ผลิตมะม่วงในการปรับปรุงระบบการผลิต เพื่อลดปัญหาสารพิษตกค้าง กรณีศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าสามารถแก้ไขปัญหาการส่งออกได้ โดยความมุ่งมั่นของเกษตรกร และ ผู้ประกอบการ จากกรณีศึกษาพบว่ามะม่วงที่ใช้ในการส่งออกทั้งหมดเป็นไปตามค่า MRL ของประเทศญี่ปุ่น